

Duygu ve düşünceleri daha açık ifade etmek, cümlelerin yapısını ve duraklama noktalarını belirlemek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak, sözün vurgu ve ton gibi özelliklerini belirtmek üzere noktalama işaretleri kullanılır.

NOKTA (.)

Cümlelerin sonuna konur.

- **Örnek:** Türk Dil Kurumu, 1932 yılında kurulmuştur.

Bazı kısaltmaların sonuna konur.

- **Örnek:** Alb. (albay), Dr. (doktor), Prof. (profesör), Cad. (cadde), s. (sayfa), sf. (sıfat), vb. (ve benzeri), Alm. (Almanca), İng. (İngilizce) vb.

Sayılarından sonra sıra bildirmek için konur.

- **Örnek:** 3. (üçüncü), 15. (on beşinci); II. Mehmet, XV. Yüzyıl, 2. Cadde, 20. Sokak

Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur.

- **Örnek:** 3, 4 ve 7. maddeler; XII – XIV. yüzyıllar arasında vb.

Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur.

- **Örnek:** I. 1. A. a.
II. 2. B. b.

Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

- **Örnek:** 29.5.1453

Tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz.

- **Örnek:** 29 Mayıs 1453

Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

- **Örnek:** Tren 09.15'te kalktı.

Genel ağ adreslerinde kullanılır.

- **Örnek:** <http://tdk.gov.tr>

VİRGÜL (,)

Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.

- **Örnek:** Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum. (Halide Edip Adıvar)

Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

- **Örnek:** Umduk, bekledik, düşündük. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu)

Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur.

- **Örnek:** Saniye Hanımefendi, merdivenlerde oğlunun ayak seslerini duyar duymaz, hasretlisini karşılamaya atılan bir genç kadın gibi koltuğundan fırlamış ve ona kapıyı kendi eliyle açmaya gelmişti. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu)

Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.

- **Örnek:** Zemin bu kadar koyu bir kırmızıya dönüşünce, bir an için de olsa, belirginliğini yitiriverdi sivilceleri. (Elif Şafak)

Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.

- **Örnek:** Akşam, yine akşam, yine akşam,
Göllerde bu dem bir kamış olsam! (Ahmet Haşım)

Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur.

- **Örnek:** Adana'ya yarın gideceğim, dedi.

Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitimine konur.

- **Örnek:** – Bu akşam Datça'ya gidiyor musunuz, diye sordu.

Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur.

- **Örnek:** Bahçe kapısını açtı. Sermet Bey'e,
– Bu anahtar köşkü de açar, dedi. (Ömer Seyfettin)

Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette gibi kelimelerden sonra konur.

- **Örnek:** Peki, gideriz. Olur, ben de size katılırım. Hayhay, memnun oluruz. Haydi, geç kalıyoruz.

Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.

- **Örnek:** Bu gece, eğlenceleri içlerine sinmedi. (Reşat Nuri Güntekin)

Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.

- **Örnek:** Sayın Başkan,
Sevgili Kardeşim,
Değerli Arkadaşım,

Metin içinde zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra virgül konmaz.

- **Örnek:** Cumaları bahçede buluştukça kıza kendisinin adı bir mektep talebesi olmadığını anlatmaya çalışıyordu.
(Halide Edip Adivar)

Metin içinde **art arda gelen** zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra konur.

- **Örnek:** Ancak yemekte bir karara varıp, arkadaşına dikkatli dikkatli bakarak konuştu.

Özne olarak kullanıldıklarında bu, şu, o zamirlerinden sonra konur.

- **Örnek:** O, eski defterleri çoktan kapatmış, Osmanlıya kucağını açmıştı. (Tarık Buğra)

Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra konur.

- **Örnek:** Falih Rıfkı ATAY, Tuna Kıyıları, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1938.

Yazarın soyadı önce yazılmışsa soyadından sonra da virgül konur.

- **Örnek:** ERGİN, Muharrem, Dede Korkut Kitabı, Ankara, 1958.

Metin içinde ve, veya, yahut, ya ... ya bağlaçlarından önce de sonra da virgül konmaz.

- **Örnek:** Ya şevk içinde harap ol ya aşk içinde gönül
Ya lale açmalıdır göğsümüzde yahut gül! (Yahya Kemal Beyatlı)

Tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül konmaz.

- **Örnek:** Hem gider hem ağılar.

NOKTALI VİRGÜL (;)

Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.

- **Örnek:** Erkek çocuklara Doğan, Tuğrul, Aslan, Orhan; kız çocuklara ise İnci, Çiçek, Gönül, Yonca adları verilir. Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
- **Örnek:** At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır. (Atasözü)

İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde öznenen sonra noktalı virgül konabilir.

- **Örnek:** Yeni usul şiirimiz; zevksiz, köksüz, acemice görünüyordu. (Yahya Kemal Beyatlı)

İKİ NOKTA (:)

Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.

- **Örnek:** Millî Edebiyat akımının temsilcilerinden bir kısmını sıralayalım: Ömer Seyfettin, Halide Edip Adivar, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Ali Canip Yöntem.

Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur.

- **Örnek:** Bilge Kağan : Türklerim, işitin! Üstten gök çökmedikçe, alttan yer delinmedikçe ülkenizi, törenizi kim bozabilir sizin?
Koro : Göğe erer başımız başınla senin!
Bilge Kağan : Ulusum birleşip yücelsin diye gece uyumadım, gündüz oturmadım. Türklerim Bilge Kağan der bana. Ben her şeyi onlar için bildim. Nöbetteyim! (A. Turan Oflazoğlu)

Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur.

- **Örnek:** – Buğdayla arpadan başka ne biter bu topraklarda?
Ziraatçı sayar:
– Yulaf, pancar, zerzevat, tütün... (Fahri Rıfkı Atay)

Genel ağ adreslerinde kullanılır.

- **Örnek:** <http://tdk.gov.tr>